

Сьогодні

Урок №48

Відмінювання іменників І відміни

**Гарно й зручно ми сідаєм,
Щось нове завжди вивчаєм.
Те, що вчили - пригадаєм,
Будь уважний, починаєм!**

❖ Сьогодні на уроці ви навчитеся
відмінювати іменники І відміни.
Попрацюєте із особливостями
кличного відмінка, пригадаєте
правила орфографії.

Скільки відмін іменників існує?

Іменники якої відміни поділяються на групи?

Як визначити групу іменників?

Наведіть приклади іменників і відміни.

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 76-78.

Розгляньте таблицю, доберіть запитання і завдання, щоб перевірити, як засвоїли зміст її

ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ І ВІДМІНИ

	Тверда	М'яка	Мішана
Н.	-а	-я	-а
Р.	-и	-і (-ї)	-і
Д.	-і	-і (-ї)	-і
Зн.	-у	-ю	-у
О.	-ою	-ею (-єю)	-ею
М.	-і	-і (-ї)	-і
Кл.	-о	-е (-ю), -є	-е

Запам'ятай

У давальному і місцевому відмінках однини перед закінченням -і відбувається чергування приголосних:

[г] — [з]: смуга — смугі — на смугі;

[к] — [ц]: толока — толоці — на толоці;

[х] — [с]: муха — мусі — на мусі.

В орудному відмінку однини

- іменники твердої групи мають закінчення **-ою**:
дружб**ою**, команд**ою**, Україн**ою**;
- іменники м'якої групи мають закінчення **-ею(-єю)**:
дол**ею**, криниц**ею**, мрі**єю**, Софі**єю**;
- іменники мішаної групи мають закінчення **-ею**:
меж**ею**, задач**ею**.

Доберіть запитання і завдання, щоб перевірити, як ви засвоїли цей матеріал. Використовуйте подані слова

Зразок. Іменники якої групи в орудному відмінку мають закінчення **-ею**? Як правильно — «соціальною мереж**ею**» чи «...мереж**ою**»? Чому?

Перерва, Надія, веселка, удача, усмішка, фея, Іра, сторожа, Мар'янка, віхола, мережа, Миколка, волонтерка, сім'я, листоноша, рука, жменя, матуся.

У місцевому відмінку множини іменники І відміни мають закінчення -ах (тверда і мішана групи) і -ях (м'яка група): на тротуарах, по дорогах, на вулицях.

Прочитайте текст. Перекажіть його. Чи є у вас надійні друзі? Чому ви вважаєте їх надійними? Поставте виділені слова в орудному відмінку. Поясніть вибір закінчення

Вам же знайоме відчуття, що панує в **компанії** добрих друзів, — особливе щастя, радість, тепло, відчуття, що ви в **безпеці**? Воно з'являється завдяки усвідомленню, що хтось цілком розуміє вас. Якщо ви переконані, що такий час із подругами і друзями настільки ж важливий, як **їжа** чи свіже повітря, то ви маєте **рацію**. Науковці виявили, що така **дружба** додає сил, здоров'я та щастя. І, виявляється, дружба — найкраща річ для **перевірки** та плекання ваших умінь у формуванні впевненості (За К. Кей, К. Шипмен).

Компанією
Безпекою
Їжею
Рацією
Дружбою
Перевіркою

Продовжте речення. Укажіть до яких відмін належать усі вжиті в реченнях іменники

1. Справжня(-ій) подруга / друг) та / той, що...
2. Вона / він не подруга / друг, якщо... .
3. Коли ти разом з друзями, ...
4. Дружба завжди потребує... .
5. Щоб започаткувати справжню дружбу, ...

Прочитайте текст. Чи можна подружку Маргарити назвати надійною? Чому? Змодельуйте ситуацію, що підтверджує надійність дружби. Визначте відміну кожного іменника з тексту

Маргарита завершила свій виступ і, цілком задоволена собою, величаво повернулася на місце.

— Ну, як я виступила? — питає мене.

— Класно, — щиро кажу я.

Бо це і справді було класно. І ми з Маргаритою подруги. А заздрити їй, що вона така красива, безглуздо і не дуже гідно. Сподіваюся, ви розумієте, про що я.

Звісно, Маргариті приємно, що в неї така зовнішність. І вона часом цим хизується. Багато дівчат вважає, що Маргарита — самозакохана розбивачка сердець. Може, деякі серця і розбилися через неї. Але не скажу, що Маргарита розбиває їх зумисне.

Я знаю про Маргариту багато чого іншого, про що решта дівчат не здогадується або не звертає на це уваги (Дз.Матіяш).

НЕПРАВИЛЬНО утворено форму
кличного відмінка однини у варіанті

- А) Аліна — Аліно;
- Б) Марія — Маріє;
- В) Микола — Миколє;
- Г) Анастасія — Анастасіє.

НЕПРАВИЛЬНО утворено форму
кличного відмінка однини у варіанті

- А) Аліна — Аліно;
- Б) Марія — Маріє;
- В) Микола — Миколє (Миколо);**
- Г) Анастасія — Анастасіє.

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Яке закінчення мають іменники і відміни в Н. в.?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Рефлексія «Імбирний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Я дуже втомився

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Чекаю наступний урок

Вправа 184, с. 78 (I, II, III на вибір).

*Короткий запис у щоденник
С. 78, впр. 184.*